

MECMUA

ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

GÜZ 2016, YIL: 1, SAYI: 2, ss. 76-82

YÜKLEME TARİHİ: 25.11.2016 KABUL TARİHİ: 02.12.2016

Hatice ESENDEMİR*

RAMAZAN KORKMAZ'IN *SEBAHATTİN ALİ İNSAN VE ESER* ADLI ESERİ ÜZERİNE

“Sanatın bir tek ve sarıh maksadı vardır: İnsanları yükseltmek, insanlarda bu yükselme arzusunu uyandırmaktır.”
Sabahattin Ali

Yazının büyüdü dünyasının sınırlarını aralayan yazarlar, kendi dünyalarında açtığı pencereye okurlarını da ekleyerek hayatı yeniden yorumlarlar. Kendi dünyasından hareketle yeni ufuklara yapılan bu yolculukta, kurgu ile gerçekliği bir arada harmanlayabilen yazarlar kalıcılığı elde eder. Sabahattin Ali de eserlerinde yaşadığı toprağın iklimini yansıtarak kalıcı olmayı başarır.

Prof. Dr. Ramazan Korkmaz'ın kaleme aldığı '**Sabahattin Ali İnsan ve Eser**' adlı çalışma, edebî kişiliğini toplumcu gerçekçi bir düzleme oturtan Sabahattin Ali'nin yaşamı, siyasî görüşü, sanat anlayışı ve eserlerini yapı ve izlek kurgusu bakımından detaylı bir şekilde ele alır. Sabahattin Ali'nin günlük yaşamına ait fotoğrafların eserde yer alması çalışmaya görsel bir zenginlik de kazandırır.

'**Sabahattin Ali İnsan ve Eser**' adlı çalışmanın ilk baskısı Yapı Kredi Yayınları (1997), ikinci baskısı ise Kesit Yayınları (2016) tarafından yapılmıştır. Eser, "*Ön Söz*" (s. 13-14), "*Beş Bölüm*", her bölüm sonunda "*Dipnotlar*", "*Sonuç*" ve "*Bibliyografya*"dan meydana gelmektedir.

Eserin "*Ön Söz*"ünde (s. 13-14) Korkmaz, Sabahattin Ali'yi "*bir rüya ikliminin insanı*" (s. 13) olarak tanımlar. Korkmaz, esas olarak bir "monografi" özelliği taşıdığını söylediği bu çalışmasında, sanatçı yönü ikinci plana atılan Sabahattin Ali'yi ilmî kriterler ışığında "*eserden yazara gitmeyi hedefleyerek*" (s. 14) sanatçı yönüyle ele alır. Eserin ikinci baskısının "*Ön Söz*"ünde (s. 15-16) ise Sabahattin Ali'nin "*sıkıntılı bir dönem Türkiye'sinin acularını duyumsamış, endişesini taşımış ve ne yazık ki canıyla bedelini ödemiş büyük yazarlarımızdan*" (s.16) biri olduğu dile getirilir. Bu sebepten ötürü Korkmaz, yaşadığı toprağın iklimini de eserlerine taşıyan Sabahattin Ali'yi bu eserinde bütün yönleriyle inceler.

'**Sabahattin Ali İnsan ve Eser**' adlı çalışmanın Birinci Bölümü "*Hayatı, Sanat-Edebiyat ve Siyasî Görüşleri, Eserleri*" (s. 19-87) ana başlığını taşır. Eserin bu bölümü; "*Hayatı*" (s. 19-62), "*Sanat ve Edebiyat Görüşleri*" (s. 63-66), "*Siyasî Görüşleri*" (s. 67-71), "*Eserleri*" (s. 73-79) olmak üzere dört ayrı alt başlıkta ele

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Yeni Türk Edebiyatı ABD, es.hatice.123@gmail.com

alınır. Korkmaz, “Hayatı” ve “Eserleri” alt başlıklarını da kendi içinde alt başlıklara ayırarak Sabahattin Ali'nin biyografisini ayrıntılı bir şekilde verir.

Bu bölümde Korkmaz, “25 Şubat 1907’de (Rumi 12 Şubat 1322) Bulgaristan’ın Gümilcine Sancağı’na bağlı Eğridere (şimdiki adı Adrino) ilçesinde dünyaya” (s. 22) gelen Sabahattin Ali'nin, büyükbabası hakkındaki farklı görüşleri bilimsel olarak ele alır ve tespitlerde bulunulur. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin çocukluk yıllarında hayatını çevreleyen dış şartların olumsuzluğunun ruhunda izler bırakmasına anne şefkatinden mahrum kalmasının da eklenmesinin onun karamsar, bedbin, insanlara karşı gizli bir kin duyarak büyümesinde ve asabi bir mizacının olmasında etkili olduğunu belirtir. Sabahattin Ali'nin, çevresi ile iletişimsizlik içinde olması onu kendi iç dünyasına ve kitaplara yöneltir.

Sabahattin Ali'nin edebî kişiliğinin oluşum ve gelişim çizgilerinin de ele alındığı bu bölümde Korkmaz, Sabahattin Ali'nin daha çocukluk yıllarında edebiyata yöneldiğini belirtir. Sabahattin Ali, 1922-1923 ders yılı başında kaydolduğu Balıkesir’deki Muallim Mektebi’nde “*okula başladığının ikinci yılı gazete ve dergilere şiirler, yazılar gönderir. Arkadaşlarıyla bir okul gazetesi neşreder. 22 Şubat 1924 (1340) tarihli günlüğünde, o gün çıkardıkları kendi gazetelerinde ‘Sabahattin’ imzasıyla ‘Astiyag’ın Torunu’; ‘Gültekin’ imzasıyla ‘Öcünü Almayan Civan’; ‘Halit Ziya’ imzasıyla da ‘Kırmızı Külahlılar’ adlı hikâye denemeleri ve bir de karikatürü yayımlandığını belirtir.*” (s. 27). Sabahattin Ali'nin “Katre-i Mestur” ve “Saçlarının Türküsü” adlı şiirleri de bu dönemde gazetede yayımlandığı eserleridir. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin 1926’da nakil olduğunu, İstanbul Muallim Mektebi’nde de hikâye yazmaya devam ettiğini, bu çalışmalarının da “Çağlayan”, “Servet-i Fünun” “Hayat” ve “Akbaba” dergilerinde yayımlandığını belirtir.

Sabahattin Ali'nin, hayatında yaşadıkları eserlerine de yansır. Konya ve Sinop cezaevlerinde sıkıntılı ve telaşlı bir ruh atmosferi içinde yaşayan Sabahattin Ali, buradan edindiği tecrübe ve gözlemleri “Bir Şaka”, “Kanal”, “Kızlar”, “Bir Fırar”, “Çaydanlık” ve “Katil Osman” adlı hikâyelerinde kullandığı vurgulanır.

Korkmaz, Sabahattin Ali'nin yurt dışında yaşadığı dönemler Turgenyef, Maksim Gorki, Edgar Allen Poe, Guy de Maupassant, Heinrich Von Kleist, Kunt Hamsun, E.T.A. Hoffmann ve Thomas Mann’ı tanıma fırsatı bulduğunu belirtir. Onların eserlerinden ilham alır, etkilenir. Bu etkileri daha sonra yazacağı hikâye ve romanlarda görmek mümkündür. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin kimlerden etkilendiğini ve eserlerinin hangi dergide yayımlandığını belirtir.

Sabahattin Ali'nin sanat ve edebiyat hakkındaki görüşlerine de yer verilen bu bölümde Korkmaz, Sabahattin Ali'nin “*ilk anda sanatı ve özellikle de edebiyatı, ‘içinde yaşanan cemiyet şartlarının şuurlu veya şuursuz bir ifadesi’ olarak değerlendirirken, daha sonra sanatın, sadece kuru bir yansıtma işi kalmasına karşı çıkar. Sanatın ‘bir maksadı olması gerektiği’ni düşünür ve onu fonksiyonel bir tarzda*” (s. 63) algılayarak değişime uğradığını söyler. Korkmaz, bu değişimin 1938 yılında yapılan söyleşisinde sanatla ilgili görüşlerinin daha da olgunlaştığını ve Sabahattin Ali'nin, eski edebiyat ve halk edebiyatından yararlanma konusunda da açık görüşlü olduğunu ve yazarın, “*sanat, olmuş ve olacak her şeyden faydalanır*” (s. 65) görüşünde olduğunu belirtir.

Sabahattin Ali'nin siyasi görüşüne ve bunun edebiyatına yansımalarına da yer veren Korkmaz, Sabahattin Ali'nin "Sırça Köşk" adlı alegorik masalı, iktidara yöneltilen en ağır sembolik hiciv eseridir. 1944-1948 yılları arasına rastlayan ve "kavgalı yıllar" olarak tanımladığı döneminde, Yurt ve Dünya, Marko Paşa, Merhum Paşa, Muallim Paşa, Ali Baba ve Zincirli Hürriyet gibi yayın organlarında siyasi içerikli yazılar kaleme aldığını söyler.

Korkmaz, Sabahattin Ali'nin, şiirlerinin, hikâyelerinin, romanlarının, piyeslerin, mektup ve yazılarının, çevirilerinin bibliyografyasını da "Birinci Bölüm" başlığı altında yer verir. Bölümün sonlarında Sabahattin Ali'nin hikâyelerinin listesini; hikâyenin adı, yazım yılı, yayım yeri, tarih, sayı, sayfasını liste formunda verir.

'**Sabahattin Ali İnsan ve Eser**' adlı çalışmanın İkinci Bölüm'ü "*Hikâyeler*" (s. 89-279) ana başlığını taşır. Eserin bu bölümü; "*hikâyelerde ortak yapı*" (s. 91-106), "*hikâyelerin tematik incelemesi*" (s. 107-175), "*hikâyelerde zaman*" (s.177-192), "*hikâyelerde mekân*" (s. 193-214), "*hikâyelerde şahıs kadrosu*" (s. 215-260), "*karakter teşkili (hikâye ve romanlarda)*" (s. 261-279) olmak üzere altı ayrı alt başlıkta ele alınır. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin hikâyelerini bu alt başlıklar altında yapısal ve tematik açıdan detaylı bir şekilde inceler.

Korkmaz, "*Hikâyelerde Ortak Yapı*" alt başlığında, Sabahattin Ali'nin hikâyelerindeki ortak yapıyı 1930'a kadar yazılan hikâyeler ve 1930'dan sonra yazılan hikâyeler olarak ikiye ayırır. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin 1930 yılına kadar yazdığı hikâyelerde Maupassant tarzı hikâyeciliğin etkisi altın bulunduğunu belirterek "*Maupassant'ın 'Dolap', adlı hikâyesi ile 'Bir Delikanlının Hikâyesi'; Edgar Ailen Poe'nun 'Ligeia' adlı hikâyesi ile 'Birdenbire Sönen Kandilin Hikâyesi'; Maksim Gorki'nin 'Makar Çudra' adlı hikâyesi ile 'Değirmen' hikâyelerinde konu ve tema bakımından hemen hemen aynılık derecesine varan bir benzerlik*" (s. 92) olduğunu söyler. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin 1930'dan sonra kaleme aldığı eserlerinde ise romantik öğelerin yerini daha gerçekçi öğelere bırakarak, hikâyelerin toplumsal içerik kazandığını vurgular. Bu bağlamda da "Bir Orman Hikâyesi" ve "Bir Gemici Hikâyesi" eserlerin yazarın sanat hayatındaki yeni bir dönemin başlangıcını gösteren ürünler olarak ele alınması gerektiğini belirtir. Sabahattin Ali'nin hikâyelerindeki yapıyı inceleyen Korkmaz, elde ettiği çıkarımları maddeler halinde sıralar.

Bölümün ikinci alt başlığı olan "*Hikâyelerin Tematik İncelemesi*" (s. 107-175) bölümünde Korkmaz, Sabahattin Ali'nin hikâyelerindeki temaları alt başlıklarıyla beraber detaylı bir şekilde verir. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin hikâyelerindeki temaları; "*Sevgi Temi*", "*Acıma Temi*", "*Sosyal Adaletsizlik Temi*", "*Bürokrasi*", "*Kaçış Temi*", "*Başkaldırı (İsyan) Temi*", "*Kıskançlık Temi*", "*Teması Köy Unsurunun Oluşturduğu Hikâyeler*" olarak belirler. Bu temaların hangi hikâyede ne şekilde ele alındığını metinden hareketle inceleyen Korkmaz, bu çalışmasını bilimsel bir disiplin altında yapmıştır. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin hikâyelerindeki temaları genel olarak şu şekilde ele almıştır: Sevgi temasını ele alırken Korkmaz, Sabahattin Ali'nin hikâyelerinde insanın hiçbir zaman tek başına kötü olmadığını, insanı kötü yapanın yetiştiği çevrenin sosyo-kültürel, sosyo- ekonomik şartlar olduğunu belirtir. Korkmaz, toplumcu gerçekçi olan Sabahattin Ali'nin sosyal adaletsizlik temini hikâyelerinde en çok işlediği tema olarak belirtir. Sabahattin Ali'de yozlaşma teminin; mesleki bakımdan, fertlerin kişilikleri bakımından, genel

olarak insan ilişkilerindeki yozlaşma olarak üç ana grupta toplar. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin yedi hikâyesinde asıl vakanın acıma temi üzerine kurulduğunu söylemektedir. Bürokrasiye yönelik eleştirel yazıları 1928'de yazılan "Komik-i Şehir" ile başlar. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin beş hikâyesinde dramatik aksiyonu sağlayan ana gücün kaçış temi olduğunu belirtir. Eserde, Sabahattin Ali'nin hikâyelerinde başkaldırı teminin; toplumcu bir başkaldırı ve toplumsal haksızlıklara pasif olarak içe dönük bir tepki şeklinde iki türlü başkaldırı olduğu belirtilir. Sabahattin Ali'nin eserlerinde kıskançlık en az işlenen temadır. Eser "Temasını Köy Unsurunun Oluşturulduğu Hikâyeler" alt başlığında köy ve köylüleri ayrıntı bir şekilde ele alır.

"Hikâyeler" bölümünün üçüncü alt başlığını "Hikâyelerde Zaman" (s. 177-192) kısmı oluşturur. Korkmaz, hikâyelerdeki zamanı "Kronolojik Karakterler Metin Halkalarından Oluşan Hikâyeler" ve "Akronik Karakterde ve Eş Zamanlı Metin Halkalarından Oluşan Hikâyeler" alt başlıklarında metinden örnekler vererek açıklar.

Bölümün dördüncü alt başlığını "Hikâyelerde Mekân" (s. 193-214) kısmı oluşturmaktadır. Eserde mekân kendi içerisinde "Gösterme Metodunun Ağırlıklı Olduğu Hikâyelerde Mekân" ve "Anlatma- Özetleme Tekniğinin Ağırlıklı Olduğu hikâyelerde Mekân" olmak üzere ikiye ayrılır ve metinden örnekler verilerek incelenir.

Bölümün beşinci alt başlığı olan "Hikâyelerde Şahıs Kadrosu"nda (s.215-279) Korkmaz, hikâyelerdeki şahıs kadrosunu; "Kadın Kahramanlar" (s.215-228) ve "Erkek Kahramanlar" (s.229-260) alt başlıkları altında; şahıs kadrosu, genel olarak, kişilik yapılarına, yaşlarına, tiplerine, sosyal durumlarına ve meslek gruplarına göre detaylı bir şekilde sınıflandırılarak hikayelerden örneklerle açıklar.

"Hikâyeler" bölümünün son alt başlığını "Karakter Teşkilî (Hikâye ve Romanlarda)" (s. 261-274) kısmı oluşturur. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin hikâye ve romanlarında anlattığı insanları üç ayrı kategoride değerlendirmenin mümkün olduğunu söyler. Bunları; "Okuduğu Eserlerden Esinlenerek Yarattığı Kişiler" (s. 261-262), "Çevreden Gözleyerek Macerasını Anlattığı Kişiler"(s. 262-271) "Şahıslarında Kendisini Anlattığı Kişiler" (s. 271-274) olarak belirtir. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin "Okuduğu Eserlerden Esinlenerek Yarattığı Kişiler" in genellikle ilk dönem hikâyelerinde görüldüğünü; "Çevreden Gözleyerek Macerasını Anlattığı Kişiler" Sabahattin Ali'nin hikâyelerindeki kahramanlarının büyük çoğunluğunun ortak özelliği olduğunu; "Yazarın Kendisini Anlattığı Kişiler" alt başlığında ise Sabahattin Ali'nin eserlerinde çizdiği tiplere kendisinden bir şeyler katmasının onun en bariz özelliği olduğu söyler.

'Sabahattin Ali İnsan ve Eser' adlı çalışmanın Üçüncü Bölüm'ü "Romanlar" (s. 281-354) ana başlığını taşır. Eserin bu bölümü; "Romanların Tanıtımı" (s. 283-284), "Romanlarda Olay Örgüsü" (s. 287-293), "Romanların Tematik İncelemesi" (s. 295-322), "Romanlarda Zaman" (s. 323-328), "Romanlarda Mekân" (s. 329-334) ve "Romanların Şahıs Kadrosu" (s. 335-352)) olmak üzere altı ayrı alt başlıkta ele alınır.

Bölümün birinci alt başlığı olan “*Romanların Tanıtımı*” kısmında Korkmaz, Sabahattin Ali’nin *Kuyucaklı Yusuf*, *İçimizdeki Şeytan* ve *Kürk Mantolu Madonna* romanlarının kimliğini verir.

Korkmaz, bölümün ikinci alt başlığı olan “*Romanlarda Olay Örgüsü*” kısmında Sabahattin Ali’nin üç romanının olay örgüsünü ayrı alt başlıklarda verir.

Üçüncü Bölüm’ün üçüncü alt başlığı olan “*Romanların Tematik İncelemesi*” kısmında romanların ortak temaları alt başlıklar halinde verilmektedir. Korkmaz, bu temleri romanlardan örnekler vererek; “*Aşk Temi, Bedbinlik Temi, Yalnızlık Temi, Kaçış Temi, Tabiat Temi, Sosyal Adaletsizlik Temi, Yozlaşma Temi*” alt başlıklarında açıklar.

Üçüncü Bölüm’ün dördüncü alt başlığı olan “*Romanlarda Zaman*” kısmında Korkmaz, “*Sabahattin Ali romanlarında ferdi zamanla sosyal zamanı iç içe*” (s. 323) verdiğini belirterek romanın yapısal unsurlarından olan “*romanda zamanı*”, *Kuyucaklı Yusuf*, *İçimizdeki Şeytan* ve *Kürk Mantolu Madonna* romanlarında inceler.

Üçüncü Bölüm’ün beşinci alt başlığı “*Romanlarda Mekân*”dır. Korkmaz, Sabahattin Ali’nin romanlarında mekânı “*anlatılan olayın içeriği, yazarın niyeti ve kahramanların ruhî yapısıyla ilgili mesajları içinde taşıyan canlı ve fonksiyonel bir unsur olarak*” (s. 329) dikkat çekici olduğunu söyler. Sabahattin Ali’nin romanlarında kurguladığı mekânları örnekler vererek aktarır.

Üçüncü Bölüm’ün son alt başlığı olan “*Romanların Şahıs Kadrosu*” ayrıntılı bir şekilde verilir. Korkmaz, bu bölümü “*Karakter Yapılarına Göre, Tiplerine Göre, Sosyal Yapılarına Göre*” sınıflandırarak açıklar.

‘**Sabahattin Ali İnsan ve Eser**’ adlı çalışmanın Dördüncü Bölüm’ü, “*Diğer Eserler (Şiirler-Masallar-Piyes)*” (s. 355-382) ana başlığını taşır. Bu bölümü Korkmaz, “*Şiirler*” (s. 357-374), “*Masallar*” (s. 375-378), “*Piyes*” (s. 379-381) alt başlıklarına bölerek inceler. Bu bölümün birinci alt başlığını oluşturan “*Şiirler*” kısmını Korkmaz, yapı ve muhteva bakımından inceler. Korkmaz, Sabahattin Ali’nin şiirlerinin temasında roman ve hikâyelerinde de olan “*Bedbinlik Temi, Aşk Temi, Yalnızlık Temi ve Diğer Temler*” başlığı altında inceler.

Bölümün ikinci alt başlığı “*Masallar*” adını taşır. Korkmaz, Sabahattin Ali’nin yaşadığı dönemin şartları göz önüne alınırsa, hikâye ve romandan masal türüne geçmesinin ayrı bir önem taşıdığını belirtir. Sabahattin Ali’nin, “*Sırça Köşk*”, “*Bir Aşk Masalı*”, “*Devlerin Ölümü*” ve “*Koyun Masalı*” adlı dört masalı bulunmaktadır. Korkmaz, Sabahattin Ali’nin masallarını, hikâye ve romanlardan farklı bir türde kaleme alınmış olsalar da, içerik ve mesaj itibarıyla fazla bir değişime uğramadığını; değişen tek şey Sabahattin Ali’nin masal türüne ait sembol dilini kullanarak yeni bir hayat ve toplum hicvine girişmesi şeklinde yorumlar.

“*Piyes (Essirler)*”, bölümün üçüncü alt başlığını oluşturur. Sabahattin Ali’nin 1933 yılında yazdığı, bir tablo üç perdeden oluşan “*Esirler*” Sabahattin Ali’nin tek piyes denemesidir. Korkmaz, piyesin zayıf bir tekniği olduğunu bunda da aceleciliğin yanı sıra piyesin tezli olmasının da büyük payı olduğunu söyler.

‘**Sabahattin Ali İnsan ve Eser**’ adlı eserin son bölümü olan Beşinci Bölüm’ü, “*Dil ve Üslup*” (s. 383-434) ana başlığını taşır. Eserin bu bölümü, “*Hazırlık Dönemi ve*

Etkiler" (s. 385-387), "*Şiirlerinde Kullandığı Dil ve Üslup*" (s. 389-394), "*Hikâyelerinde Kullandığı Dil ve Üslup*" (s. 395-412), "*Romanlarında Kullandığı Dil ve Üslup*" (s. 413-420), "*Sabahattin Ali'nin Dil ve Üslubu Hakkında Genel Bir Değerlendirme*" (s. 421-432) olmak üzere beş ayrı alt başlıkta ele alınır.

Beşinci Bölüm'ün ilk alt başlığı olan "*Hazırlık Dönemi ve Etkiler*" bölümünde Korkmaz, yazarın şahsi üslubunun belirlenmesinde devrinin, devrin aktüel fikir ve sanat hareketlerinin rolü olduğu kadar, içinde yetiştiği sosyal ortamın -başta ailesi olmak üzere- ve onun genetik mirası üzerine kurulan mizacının da büyük etkileri olduğunu söyler. Bu bölümde Sabahattin Ali'nin edebiyatı bir "*propaganda*", "*hizmet*" ve "*mücadele*" aracı olarak görmesi onun üslubunun temel belirleyici etkileri arasında sayılmasına neden olduğu belirtilir.

"*Şiirlerinde Kullandığı Dil ve Üslup*" bölümünün ikinci alt başlığıdır. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin bütün eserleri içinde en az toplumcu mesajları şiirlerinin ihtiva ettiğini söylemektedir. Korkmaz, şiirlerinde sade bir dil ve milli vezin kalıbı olan hece ölçüsünü kullanan Sabahattin Ali'nin bu tavrında Ziya Gökalp'in etkileri olduğu belirtilir.

Beşinci Bölüm'ün üçüncü alt başlığındaki "*Hikâyelerinde kullandığı Dil ve Üslup*" oluşturmaktadır. Sabahattin Ali'nin, sanatı topluma hizmet için kullandığı türlerin başında hikâyelerinin geldiğini söyleyen Korkmaz, Sabahattin Ali'nin hikâyeciliğini "*İlk Dönem Hikâyeleri*", "*İkinci Dönem Hikâyeleri*", "*Üçüncü Dönem Hikâyeleri*" alt başlığında inceler. Eserde, Sabahattin Ali'nin 1927 ve 1930 yıllarını kapsayan dönemi "*İlk Dönem Hikâyelerini*" oluşturur. Bu dönem hikâyelerin tema ve anlatım özellikleri bakımından yer yer Avrupa edebiyatından izler taşıdığı belirtilir. Bu dönem hikâyelerinde Korkmaz, romantik tavır yüzünden tasvirlerin daha uzun ve çok olduğunu, edat ve ünlemlerin sıkça kullanıldığını söylemektedir. Korkmaz, "*İkinci Dönem Hikâyeleri*"nde Sabahattin Ali'nin etkilerden uzak asıl kendi üslubunu kurduğu söyleyerek, hikâyelerinin gözlem esasına bağlı bir anlatım tekniğine dayandığını söyler. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin "*Üçüncü Dönem Hikâyeleri*"nde gözlemci gerçekçilikten eleştirel gerçekçilik anlayışına yönelmesiyle hikâye etme tarzının bazı küçük değişikliklere uğradığını söyler. Sabahattin Ali bu dönem hikâyelerinde gösterme metodu yerine anlatma metoduna daha çok ağırlık vermektedir. Bu dönem hikâyelerinin diğer dönem hikâyelerinden ayrılan diğer bir farklılığı da kelime serveti, cümle yapısı ve genel anlatım özellikleridir.

Bölümün dördüncü alt başlığını "*Romanlarda Kullandığı Dil ve Üslup*" alt başlığı oluşturmaktadır. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin romanlarının da hikâyeleri gibi yalın bir dil ve sade bir üslubun ürünü olduğunu söyler. Sabahattin Ali romanlarında halkın dilini, sokağın ve köyün dilini kullanır. Korkmaz, yazarın konuşma dilinin canlılığı, sıcaklığı ve tabiliğini eserlerine ikilemeler yoluyla aktardığını söyler. Sabahattin Ali'nin dil ve üsluptaki önemli bir özelliği de cümle yapısındaki sağlam kurgudur. Korkmaz, Sabahattin Ali'nin hikâye ve romanlarındaki cümleleri türlerine göre tabloya döker.

Beşinci Bölüm'ün beşinci son alt başlığı olan "*Sabahattin Ali'nin Dil ve Üslubu Hakkında Genel Bir Değerlendirme*"de Korkmaz, Sabahattin Ali'nin kaleme aldığı edebî türlerden hareketle genel olarak Sabahattin Ali'nin üslubunu ele alır ve bunu maddeleştirerek aktarır.

Eserin “Sonuç” kısmında ise Prof. Dr. Ramazan KORKMAZ, yazar ve eserleri hakkında geniş çıkarımlar yapar. Toplumcu gerçekçi doğrultuda eserler kaleme alan Sabahattin Ali eserlerini oluştururken kendi hayat hikâyesinden veriler de aktarır. Eserden hareketle yazara gitmeyi hedefleyen Korkmaz, Sabahattin Ali’nin eserlerinin oluşmasında yazarın hayat hikayesinin esere yansıyan yönlerini de okuyuculara aktarır. Sonuç kısmından sonra okurlar ve yazarlar için önemli bir bölüm de “bibliyografya” kısmıdır. Korkmaz, bibliyografyayı “Genel Kaynaklar”, “Sabahattin Ali Bibliyografyası” ve “Gazete ve Dergiler” alt başlıklarında kapsamlı bir şekilde verir.

Prof. Dr. Ramazan Korkmaz’ın kaleme aldığı ‘*Sabahattin Ali İnsan ve Eser*’ isimli çalışmada, Sabahattin Ali’nin hayatı ve eserlerinin incelenmesi, Sabahattin Ali hakkında yapılan diğer çalışmalardan farklılık gösterir. Sabahattin Ali’nin edebî yönü ve eserleri üzerine yapılan bu kapsamlı çalışma, yazarın öykü ve roman dünyası hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlar.

Kaynakça

Korkmaz, Ramazan (2016). *Sabahattin Ali İnsan ve Eser*, Kesit Yayınları, İstanbul.

